

Meldunek 11/A/01

o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach związkami chemicznymi zgłoszonych w okresie od 1.11 do 15.11.2001 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg "Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych" ICD-10)	Meldunek 11/A		Dane skumulowane	
	1.11.01. do 15.11.01.	1.11.00. do 15.11.00.	1.01.01. do 15.11.01.	1.01.00. do 15.11.00.
Choroba wywołana przez ludzki wirus upośl.odp.: ogółem (B20-B24)	5	-	88	83
Dur brzuszny (A01.0)	2	1	5	11
Dury rzekome A.B.C. (A01.1-A01.3)	-	-	1	1
Salmonelozy: ogółem (A02)	715	991	18685	20924
Czerwonka bakteryjna /szigelozą/ (A03)	7	11	113	110
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: ogółem (A04)	142	180	4062	4449
Wiusowe i inne określone zakażenia jelitowe: ogółem (A08)	94	70	4065	3577
Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	432	500	13351	16092
w tym: BNO, prawdopodobnie pochodzenia zakaźnego (A09)	289	333	8495	11107
Tężec: ogółem (A33-A35)	-	2	17	13
Błonica (A36)	-	-	-	1
Krztusiec (A37)	76	92	2109	1908
Szkarlatyna /płonica/ (A38)	177	222	5377	7524
Zapalenie opon mózgowych: razem	179	163	1987	1790
w tym: meningokokowe (A39.0)	3	5	87	92
wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i> (G00.0)	4	4	59	74
inne bakteryjne, określone i nie określone (G00.1-G00.9)	33	27	578	606
wirusowe, określone i nie określone (A87; B00.3; B02.1)	123	121	1101	850
inne i nie określone (G03)	16	6	162	168
Zapalenie mózgu: razem	40	26	478	493
w tym: meningokokowe i inne bakteryjne: ogółem (A39.8; G04.2)	3	5	97	99
wirusowe, przenoszone przez kleszcze (A84)	27	9	173	151
inne wirusowe, określone (A83; A85; B00.4; B02.0; B25.8)	-	1	17	21
wirusowe, nie określone (A86)	9	5	126	145
poszczepienne (G04.0)	-	-	1	1
inne i nie określone (G04.8-G04.9)	1	6	64	76
Riketsjozy: ogółem (A75-A79)	-	-	1	1
Ostre nagminne porażenie dziecięce, łącznie z poszczepiennym (A80)	-	-	-	-
Ospa wietrzna (B01)	3616	4284	92487	111028
Odra (B05)	3	1	128	66
Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	484	578	82410	43378
Wirusowe zap. wątroby: typu A (B15)	55	20	628	227
typu B (B16; B18.0-B18.1)	92	112	1957	2391
typu C (B17.1; B18.2)	66	80	1597	1707
typu B+C (B16; B18.0-B18.1 + B17.1; B18.2)	3	4	101	112
inne i nieokreśl.(B17.0;B17.2-.8;B18.8-9;B19)	4	12	189	272
Świnka /nagminne zapalenie przyusznic/ (B26)	1374	452	12945	16089
Włośnica (B75)	-	-	22	32
Świerzb (B86)	1174	1128	13765	14294
Grypa: ogółem (J10; J11)	10002	10797	547335	1555262
Bakteryjne zatrucia pokarmowe: razem	877	1157	22785	24256
w tym: salmonelozy (A02.0)	713	987	18603	20855
gronkowcowe (A05.0)	14	-	560	346
jadem kiełbasianym /botulizm/ (A05.1)	3	3	55	55
wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i> (A05.2)	-	-	1	1
inne określone (A05.3-A05.8)	9	2	293	106
nie określone (A05.9)	138	165	3273	2893
Zatrucia naturalnie toksycznym pokarmem: ogółem (T62)	16	14	246	277
w tym: grzybami (T62.0)	16	14	224	267
Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65)	295	283	7954	7400
w tym: pestycydami (T60)	2	5	220	97
lekami, prep.farmakologicznymi i subst.biolog. (T36-T50)	180	180	4500	4197
alkoholem (T51)	41	33	1519	1597
Ostre porażenia wiotkie u dzieci (0-14 lat)	1	-	69	40

Zachorowania zgłoszone w okresie 1-15.11.2001 r. wg województw

Województwo	Choroba wyw.przez ludzki wirus upośl. odp.: ogółem (B20-B24)	Dur brzuszny (A01.0)	Dury rzekome A.B.C. (A01.1-3)	Salmonelozy: ogółem (A02)	Czerwonka bakteryjna /szigelozą/ (A03)	Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	Teżec: ogółem (A33-A35)	Krzusiec (A37)	Szkarlatyna (A38)	Zapalenie opon mózgowych		Zapalenie mózgu	
										Ogółem (A39.0; A87; B00.3; B02.1; G00; G03)	w tym: meningokokowe (A39.0)	Ogółem (A39.8; A83-86; B00.4; B02.0; B25.8; G04.0; G04.2; G04.8-9)	w tym: wirusowe, prz. przez kleszcze (A84)
POLSKA	5	2	-	715	7	432	-	76	177	179	3	40	27
Dolnośląskie	1	-	-	42	-	30	-	1	6	16	-	-	-
Kujawsko-Pomorskie	-	-	-	85	-	29	-	5	18	6	-	-	-
Lubelskie	-	-	-	27	-	14	-	-	8	6	-	1	-
Lubuskie	-	-	-	26	-	1	-	-	4	2	-	1	1
Łódzkie	1	-	-	53	-	19	-	23	6	8	-	-	-
Małopolskie	-	-	-	33	-	27	-	5	13	21	-	1	-
Mazowieckie	-	-	-	86	1	56	-	18	25	12	1	3	-
Opolskie	-	-	-	11	-	1	-	2	13	3	-	2	2
Podkarpackie	-	-	-	35	3	30	-	-	3	8	-	2	-
Podlaskie	-	-	-	26	-	17	-	3	5	9	1	13	12
Pomorskie	-	-	-	26	-	49	-	1	10	33	-	3	-
Śląskie	-	-	-	118	2	51	-	2	23	12	1	1	-
Świętokrzyskie	-	-	-	23	1	15	-	5	3	16	-	1	-
Warmińsko-Mazurskie	-	-	-	48	-	30	-	2	4	9	-	12	12
Wielkopolskie	-	-	-	50	-	54	-	9	29	8	-	-	-
Zachodniopomorskie	3	2	-	26	-	9	-	-	7	10	-	-	-

Województwo	Ospa wietrzna (B01)	Odra (B05)	Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	Wirusowe zapalenie wątroby			Świnka (B26)	Włośnica (B75)	Świerzb (B86)	Grypa: ogółem (J10; J11)	Bakteryjne zatrucia pokarmowe: ogółem (A02.0; A05)	Zatrucia grzybami (T62.0)	Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65)
				typu A (B15)	typu B: ogółem (B16; B18.0-1)	typu C: ogółem (B17.1; B18.2)							
POLSKA	3616	3	484	55	95	69	1374	-	1174	10002	877	16	295
Dolnośląskie	187	-	38	1	9	6	120	-	43	479	52	1	20
Kujawsko-Pomorskie	205	-	29	1	5	8	46	-	106	1054	98	1	5
Lubelskie	223	-	10	4	3	7	14	-	84	358	27	-	71
Lubuskie	68	-	11	4	2	2	6	-	33	45	26	-	25
Łódzkie	164	-	37	4	8	7	23	-	146	326	112	1	30
Małopolskie	281	-	31	1	6	5	177	-	91	44	43	6	14
Mazowieckie	406	-	21	2	7	11	50	-	54	5809	85	-	11
Opolskie	180	-	21	1	-	1	55	-	36	59	13	-	5
Podkarpackie	128	-	29	1	10	3	38	-	105	12	35	-	22
Podlaskie	174	-	-	-	2	1	5	-	19	301	28	-	3
Pomorskie	184	-	50	7	9	-	29	-	44	307	36	-	25
Śląskie	395	-	74	2	10	4	542	-	212	502	138	1	18
Świętokrzyskie	209	-	18	-	8	5	27	-	68	41	33	1	20
Warmińsko-Mazurskie	151	-	3	-	4	4	37	-	47	88	48	-	13
Wielkopolskie	434	3	105	25	6	2	97	-	52	506	55	1	4
Zachodniopomorskie	227	-	7	2	6	3	108	-	34	71	48	4	9

Sytuacja epidemiologiczna w Polsce w 2000 roku w zakresie chorób przenoszonych drogą płciową¹

W 2000 r. w Polsce rozpoznano 822 przypadki kiły na-bytey wczesnej, o 50 (tj. o 5,7%) mniej niż w 1999 r., w którym zarejestrowano 872 zachorowania. Współczynnik zapadalności w 2000 r. wyniósł 2,1 na 100.000 ludności, podczas gdy w 1999 - 2,3.

W 2000 r. rozpoznano 494 przypadki kiły wczesnej objawowej ze wskaźnikiem zapadalności 1,3 na 100.000 ludności, o 7 (tj. 1,4%) więcej niż w roku poprzednim. Zarejestrowano 328 zachorowań na kiłę utajoną wczesną (wskaźnik zapadalności 0,8 na 100.000); o 57 przypadków mniej niż w roku poprzednim.

Kiłę wrodzoną rozpoznano ogółem w 7 przypadkach (w roku poprzednim 10), w tym u 6 dzieci do 1 r. ż. (w 1999 r. - 9). U 39 kobiet kiłę rozpoznano w czasie ciąży lub porodu.

W 2000 r. wskaźnik natychmiastowego (epidemiologicznego) leczenia kiły u tzw. kontaktów wyniósł 0,26; w 1999 r. - 0,3.

Kiłę późną rozpoznano u 146 pacjentów. Wskaźnik zapadalności na 100.000 wyniósł 0,3; w roku poprzednim - 0,5.

Zgłoszono 738 przypadków rzeżączki, o 7,9% mniej niż w 1999 r. Wskaźnik zapadalności wyniósł 1,9 na 100.000 ludności; w roku poprzednim 2,0. Wskaźnik leczenia natychmiastowego kontaktów rzeżączki wyniósł 0,14; w poprzednim roku 0,23.

W 2000 roku rozpoznano 1.046 przypadków kłykciny kończystych; w 1999 r. 1.152 przypadki.

W 2000 roku zarejestrowano 1.884 przypadki nierzeżączkowych zakażeń cewki moczowej i narządu rodnego (NGU), o 6,9% mniej niż w roku poprzednim (2.024).

Sytuacja epidemiologiczna w poszczególnych województwach była zróżnicowana.

Tabela 1. Liczba zachorowań i zapadalność (na 100 tys. ludności) na choroby przenoszone drogą płciową w Polsce w latach 2000-1999.²

Jednostka chorobowa	2000 r.		1999 r.	
	zach.	zapad.	zach.	zapad.
Kiła wrodzona	7	1,85	10	2,62
Kiła wczesna: ogółem	822	2,13	872	2,26
w tym: objawowa	494	1,28	487	1,26
utajona	328	0,85	385	1,00
Kiła późna	146	0,38	189	0,49
Rzeżączka	738	1,91	802	2,07
Nieswoiste zapalenie cewki moczowej	1884	4,87	2024	5,24
Kłykciny kończyste	1046	2,71	1152	2,98
Opryszczka narządów płciowych	418	1,08	392	1,01

Najwyższe współczynniki zapadalności na kiłę wczesną ogółem - wyższe od przeciętnej zapadalności w całym kraju o 24-152% - odnotowano w województwach: mazowieckim - 5,3 na 100.000 ludności, dolnośląskim - 4,0; lubuskim - 2,6.

Najkorzystniejsze współczynniki zapadalności na 100.000 ludności zanotowano w województwach: podkarpackim - 0,7; kujawsko-pomorskim i podlaskim - 0,8.

Najwyższe współczynniki zapadalności na kiłę wczesną objawową - wyższe od zapadalności w całym kraju od 23-

-161% - zanotowano w województwach: mazowieckim - 3,4 na 100.000 ludności; dolnośląskim - 2,5; lubuskim - 1,6 i warmińsko-mazurskim - 1,5.

Wśród województw, w których zapadalność była najniższa należy wymienić: podkarpackie i wielkopolskie - 0,3; lubelskie - 0,4 oraz podlaskie i pomorskie - 0,5.

Kiłę utajoną wczesną (zapadalność wyższa od krajowej o 38-138%) notowano najczęściej w województwach: mazowieckim - 1,9 na 100.000 ludności, dolnośląskim - 1,4; pomorskim - 1,3 lubuskim - 1,1.

Najniższe współczynniki (do 12,5% wysokości ogólnokrajowej) stwierdzono w województwach: kujawsko-pomorskim - 0,1 na 100.000 ludności; podkarpackim i podlaskim - 0,3.

Kiłę wrodzoną do 1 r. ż. rozpoznano w województwach: świętokrzyskim - 2 przypadki, pomorskim, wielkopolskim, podkarpackim i małopolskim po 1 przypadku. W województwie podkarpackim stwierdzono 1 przypadek kiły wrodzonej powyżej 1 r. ż.

Komentarz

Dane o zachorowaniach na choroby przenoszone drogą płciową w 2000 roku są niepełne i błędem byłoby ocenianie na ich podstawie aktualnej sytuacji epidemiologicznej w kraju. Liczba zarejestrowanych zachorowań w żadnym stopniu nie odzwierciedla rzeczywistego stanu.

W 2000 roku zaobserwowano szereg niekorzystnych zjawisk potwierdzających, że uzyskiwane dane epidemiologiczne o zachorowaniach na choroby przenoszone drogą płciową są zaledwie fragmentem tego problemu. Zjawiska te to:

1. spadek zapadalności na kiłę utajoną wczesną i kiłę utajoną późną przy jednoczesnym wzroście na kiłę objawową,
2. obniżenie wskaźnika natychmiastowego leczenia tzw. kontaktów zarówno w przypadku kiły jak i rzeżączki,
3. drastyczne zmniejszenie liczby wykonanych badań serologicznych w kierunku kiły.

W pionie skórno-wenerologicznym w 2000 roku zbada-no 1.253.135 próbek krwi co stanowi 46% badań z 1999 roku i 20% z 1998 roku. W tym kontekście nie dziwi, ani nie cieszy, spadek wskaźników zapadalności na kiłę utajoną wczesną i kiłę utajoną późną, którą rozpoznaje się wyłącznie na podstawie badań krwi. W Polsce coraz częściej kiłę diagnozuje się u osób mających kliniczne objawy choroby i zgłaszających się z ich powodu do lekarza. Niedostateczne rozpoznawanie kiły utajonej związane jest także z ograniczeniem badań przesiewowych w kierunku kiły do krwiodawców i ciężarnych (w tym przypadku obowiązek badania kobiet dwukrotnie w czasie ciąży nie jest w pełni realizowany - w 2000 roku urodziło się 7 dzieci z kiłą wrodzoną).

Spadek zgłoszonych - a nie faktycznych - zachorowań na rzeżączkę i NGU związany jest z nie przesyłaniem do Centralnych Kartotek informacji o stwierdzonej chorobie przez wielu lekarzy różnych specjalności, szczególnie z prywatnych praktyk lekarskich.

Na aktualną sytuację ma wpływ brak środków na badania profilaktyczne, nadzór epidemiologiczny i oświatę zdrowotną oraz poszukiwanie oszczędności w budżetach placówek opieki zdrowotnej w ograniczeniu badań serologicznych.

Poza zjawiskami wynikającymi ze złej sytuacji ekonomicznej w służbie zdrowia wpływ na sytuację epidemiologiczną ma szerzenie się prostytucji (agencje towarzyskie, prostytutka przydrożna) oraz dramatyczny wzrost zachorowań na kiłę i HIV/AIDS za wschodnią granicą naszego kraju.

